

Sant Jordi il·lusiona

Els llibreters planten cara a la crisi amb optimisme. La llista de novetats que podrà triar el lector aquest 23 d'abril, que enguany s'escau en dia feiner, és espectacular. El gruix més important és format pels novel·listes i narradors catalans coneguts, molts dels quals compten amb una extensa obra, completat amb una bona colla de novells. L'apartat de traduccions de clàssics estrangers de tots els temps és molt digne. Pel que fa a la temàtica, l'estrella és la guerra civil. Finalment, cal destacar el pes del llibre testimonial, de base autobiogràfica, tant entre els autors de casa com entre els de fora, i el nivell literari assolit pel reporterisme d'investigació, amb pocs exemples però magnífics.

EL TEMPS ha seleccionat les novetats editorials més importants del Dia del Llibre. Completa el dossier una primera entrevista amb Ester Pujol, directora editorial del Grup 62, i una segona amb Josep Cots, director d'Edicions de 1984. Tots dos analitzen l'actual situació del llibre català i el paper que hi fa el dia de Sant Jordi.

Ester Pujol, a la seu del Grup 62 del carrer del Peu de la Creu, al Raval de Barcelona.

JORDI PLAY

“Aquest Sant Jordi convida a l’optimisme”

En temps de crisi, optimisme. Ens l’encomana Ester Pujol, directora editorial del Grup 62, el primer en llengua catalana.

Ester Pujol, manlleuena nascuda a Vic l’any 1967, és la directora editorial de l’àrea de llibres d’interès general —és a dir, de tots, tret dels infantils i juvenils i els educatius— del potent Grup 62, incorporat a la multinacional Planeta, el grup més important de l’edició en català. El conformen els segells, ja històrics, d’Edicions 62, Empúries, Proa, Columna i Pòrtic, a més de Labutxaca i de les edicions en català de Destino i Planeta. Formada com a redactora a Columna amb Miquel Alzueta, quan l’editorial va ser absorbida per Planeta va ser nomenada directora de l’editorial i, finalment, del grup.

—**Com afronta aquest Sant Jordi el Grup 62? Tot i que la crisi persistent i la psicosi de crisi semblen haver afeblit el consum, les editorials del grup que dirigiu presenten tantes o més novetats que mai. Hi jugueu fort.**

—Amb un moderat optimisme. Hi ha un factor important que el justifica: la data, infinitament millor que la de l’any passat. L’any passat Sant Jordi va escaure’s en Setmana Santa, el dissabte sant, i enguany, el fet que sigui dilluns, un dia feiner i ben separat de les vacances de Setmana Santa, amb les llibreries, les empreses i les escoles obertes, juga a favor de l’èxit de la diada. Serà un dia

normal. Aquest és un factor que convida a l’optimisme. I, pel que fa al Grup 62, n’hi ha un altre que ja comenteu a l’enunciat de la pregunta, que és un any de molt bona collita, i especialment d’autors catalans. Hi ha llibres de ficció i de no-ficció per a molts gustos diferents, atractius per a molta gent i d’una qualitat considerable. Amb llibres que ja es va veient fa dies que fan efecte entre el públic, com els de Lluís Llach i Rafael Nadal, o el de Cabré que es manté des de la tardor passada, més el premi Sant Jordi, i els d’Imma Monsó, Empar Moliner o Xavier Bosch. I, pel que fa a les traduccions, hi ha valors acreditats com Paul Auster, Sándor Márai i José Saramago; o nous, com el *best-seller* *El llenguatge secret de les flors*, de Vanessa Diffenbaugh. Tornant als catalans, coincideixen a presentar novetats un seguit nombrosos d’autors consolidats, com ara Jordi Coca, Gabriel Janer Manila, Joan Barril i Robert Saladrigas. I, pel que fa a les noves incorporacions, hi ha noms molt considerables com ara Joan Carreras i Ramon Erra. En el camp de la no-ficció sobresurt el tercer volum de les memòries de Jordi Pujol.

—No tan sols heu incorporat aquests dos, també Imma Monsó i Empar Moliner. Sembla com si els volguéssiu tenir tots, els de certa anomenada.

—No és una qüestió de voler-los tenir tots, sinó d'incorporar els que ens agrada incorporar i els resultem eficaços per a trobar més lectors, que és la nostra missió. La nostra missió com a editors és ajudar, tant com sigui possible, a millorar la seva obra, i a trobar més lectors. Una de les grans virtuts del grup és que cada segell té el seu propi editor, amb gustos i característiques singulars, i cada segell procura tenir el que li fa il·lusió tenir. D'una manera natural, Marina Espasa ha anat a Empúries. En el cas de Joan Carreras, resulta que l'editor, Josep Lluch, n'és un gran admirador i ha fet tant com ha pogut per a tenir la seva nova novel·la, *Carretera secundària*. Jo sóc una admiradora d'Empar Moliner i em fa una il·lusió boja haver-la incorporat. I Imma Monsó es va presentar al premi Ramon Llull, amb una novel·la esplèndida, *La dona veloç*.

—Els premis formen part de la política del grup, perquè ajuden considerablement a la divulgació, però també per a captar autors sense anar-los a buscar?

—Els premis, que es van crear en un moment determinat per a estimular la creació en català i per a recompensar econòmicament els guanyadors, han obtingut a més la missió d'aconseguir un ressò ampli a la societat. I en aquest sentit és evident que moltes vegades s'aconsegueix aquest objectiu, amb escreix. Enguany, els llibres de Sebastià Alzamora, Imma Monsó i Rafael Nadal, corresponents al Sant Jordi, el Lull i el Pla, respectivament, són uns magnífics exponents de la vivacitat dels nostres autors i de l'efecte multiplicador que poden aconseguir uns llibres determinats gràcies als premis.

—La crisi ha afectat en cap sentit el grup, pel que fa a la producció de títols i als tiratges?

—Crec que ha afectat en totes dues coses. La nova circumstància econòmica —penso que ens hem d'instal·lar en un altre paradigma— ens ha portat d'alguna manera a limitar el nombre de títols que surten anualment i, d'una altra banda, a ser més previsors i afinats a l'hora d'imprimir exemplars. Avui, les dades

de vendes ens arriben més ràpidament i, d'una altra banda, les reimpressions es poden fer també de manera ràpida i logísticament és fàcil que els llibres arribin a les llibreries en pocs dies. Això fa que puguem encertar més el nombre d'exemplars que abans.

—Punts de venda i llibreries que s'han reduït, no?

—Jo encara crec que poques. El teixit de llibreries independents és potent i sòlid, a Catalunya. S'hi incorporen més punts de venda, és veritat, però és un teixit estable que fa molta feina arreu del país. Les llibreries tradicionals que coneixem des de la transició es mantenen. Sé que els llibreters tenen un repte important, el de la successió al capdavant dels negocis, perquè són activitats sovint molt personals.

—Sant Jordi cada vegada més serà un combat contra el llibre electrònic?

—No penso que l'hagi de combatre. No és una lluita del llibre de paper contra l'electrònic. El llibre electrònic és un nou format que s'acabarà imposant, no sabem amb quin ritme ni de quina manera. Encara som a les beceroles del que serà el llibre electrònic, que a més té el desavantatge de l'IVA, que és del 18%, respecte al 4% del llibre en paper. No sabem què passarà en el futur. Qui dies passa anys empeny.

—La col·lecció de Labutxaca publica molts títols cada mes. Suposo que la clau de volta de la col·lecció és aquesta, d'inundar les llibreries amb molts títols, i així justificar que ocupin expositors exclusius.

—Dieu molt bé. Perquè l'oferta sigui important i visible ha de comptar amb molts títols. Les novetats poden tenir una vida més curta, si no tenen prou èxit, de només tres o quatre mesos; i en canvi els de Labutxaca la poden tenir més llarga. Estem contents de la resposta dels lectors i dels llibreters. És una manera clara de revitalitzar el fons, que d'una altra banda seria difícil de tornar a posar a la llibreria, i de trobar un nou lector per a un llibre que va sortir fa un cert temps. Hem arribat a acords amb algunes altres editorials per a ampliar l'oferta, per a fer arribar més llibres al lector català, a bon preu. Crec que l'opció és molt bona perquè dona molt bon resultat. És una segona vida per a molts llibres.

—Es va accentuant la diferència entre el llibre d'èxit i el que no fa forat, oi? Els que no en fan cada vegada es venen menys.

—Sí. Els que no venen, venen poc. Des de fa uns deu anys o quinze, es produeix una certa concentració de vendes més intensa en uns títols determinats. L'escletxa entre els uns i els altres es fa més grossa.

—Enguany no sembla que tinguem modes dominants, aquest Sant Jordi. Potser hi ha més varietat.

—És possible. No hi ha un efecte Larsson, darrere del qual es va descobrir la novel·la negra nòrdica, no hi ha cap fenomen global. I la novel·la històrica es manté amb força. La novel·la històrica ambientada a casa nostra fa anys que existeix i va fent forat. Sí, hi ha més varietat. I si hi ha més autors catalans coneguts és perquè han coincidit a acabar les seves obres per a presentar-les ara.

—Sempre hi haurà la guerra civil. Vosaltres en teniu tres: les novel·les de Llach, Alzamora i Valentí Puig.

—Se'n podria fer un reportatge.

—Una tesi doctoral. Heu canviat títols que havien proposat els autors i fins i tot els editors de cada segell? I cobertes?

—Sí. Sempre des del suggeriment i consensuant-los amb els autors. És una de les meves feines, la d'intentar millorar allò que pots. A vegades, els autors i els editors estan tan ficats dins un text que els manca la distància per a veure que el títol o la coberta es poden millorar.

Lluís Bonada